

пов'язаний з певною характеристикою переважаючих мотивів у обдарованих дітей: рівень примусу; пасивно-виконавчий рівень; активно-виконавчий рівень; особистісно-груповий рівень; колективно-груповий рівень; колективний рівень [4; с. 108-116].

Як показник індивідуального росту обдарованої дитини у процесі соціально-педагогічної взаємодії був обраний рівень активності. Обчислення рівня активності велось за методикою, розробленою О.В. Киричуком. Загальний системний індикатор, – активність. Основні параметри активності: 1) ситуативність – стабільність прояву; 2) прагматичність – духовність; 3) ініціативність – пасивність; 4) відповідальність – безвідповідальність; 5) цілеспрямованість – стихійність; 6) творчість – догматизм; 7) самостійність – несамостійність.

Література

1. Грецов А.Г., Азбель А.А. Узнай себя. Психологические тесты для подростков. – Пб.: Питер, 2006. –176 с.
2. Повилейко Р. Портрет коллектива // Вожатый. –1990. –№ 12. –С. 33-34.
3. Сас Н.М. Формування педагогічної взаємодії у шкільних об'єднаннях підлітків за інтересами.: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 — Полтава, 2000. — 188 с.
4. Сергеев В.М. Методика диагностики уровня сформированности совместной педагогической деятельности подростково — юношеской группы // Мир психологии и психология в мире. – 1994. – № 0. – С. 108-116.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕФЕКТИВНОГО КЕРІВНИКА

Дмитренко Т.В. (Полтава)

Проблеми якостей, необхідних керівнику, вже давно досліджуються в управлінській науці. Ще Ф. О. Тейлор хотів визначити якості ідеального керівника. Він визначав: розум, освіта, спеціальні й технічні знання, фізична спритність або сила, такт, енергія, рішучість, чесність, розміркованість і здоровий глузд, міцне здоров'я [1,с.25–27].

Сучасна система освіти, соціально-економічні та політичні зміни, які відбуваються в нашому світі вимагають від керівників навчальних закладів високого професіоналізму, розвинених комунікативних здібностей, уміння правильно і швидко вирішувати завдання, згуртовувати та направляти колектив. Велике значення надається мистецтву спілкування з людьми, вмінню використовувати не тільки знання, але і творчу енергію, навіть емоції працівників.

Для того, щоб керування було дійсно ефективним керівник повинен бути не лише формальним лідером даної соціальної групи. Він має бути керівником якого поважають, до думки якого прислуховуються, до якого придуть за порадою і поставлені ним завдання виконуються із розумінням на благо усього колективу. Сучасний керівник загальноосвітнього навчального закладу повинен мати ґрунтовну підготовку з теорії управління соціально педагогічними системами, педагогіки, економіки, філософії освіти та інших наук сумісних із педагогікою, розглядати об'єкт управління – загальноосвітній навчальний заклад, як відкрити, соціально-педагогічну систему, яка взаємодіє

із соціумом; задовольняти освітні запити різних верств населення, забезпечувати розвиток закладу в конкурентному середовищі.

Загострення конкуренції між навчальними закладами та соціальні обставини примусили керівників займатися проблемами "людських стосунків", аналізом мотивів, якими керувалися підлегли. Одночасно адміністрація, підбираючи склад педагогічних працівників, стала більше цікавитись мотивами їх діяльності і такими критеріями, як професіоналізм, вміння роботи з дітьми, терпимість (заряди інтересів особистості та суспільства в цілому) до інакодумаючих, до талановитих дітей, схильність до аналізу соціальної ситуації та можливих соціальних наслідків прийнятих рішень, бажання і здатність до подальшого навчання, динамізм у знаннях, думках, позиціях.

Сучасний директор має бути багатограним і поєднувати в собі такі основні вміння: менеджера, дослідника, господарника та управлінця.

Керівник-управлінець, аналізує стан колективу, розуміє мотиви поведінки своїх колег, спонукає своїх колег до продуктивної праці, стимулює їхній професійний ріст, створює атмосферу в колективі, яка б максимально стимулювала продуктивну працю, ефективно контролює й оцінює роботу підлеглих, їхні можливості й інтереси, попереджує й роз'яснює конфлікти в колективі буде ділові стосунки з підлеглими відповідно до їхніх індивідуальних особливостей і ситуації.

Керівник має бути і дослідником, який особливу увагу приділяє експериментально-дослідній роботі в ліцеї, відстежує новаторські ідеї, підтримує міцні зв'язки з вищими навчальними закладами, ученими, великого значення надає участі в різного роду конкурсах, олімпіадах, турнірах, бере участь у конференціях, друкується у фахових журналах і газетах.

Якості керівника-господарника проявляються передусім у забезпеченні матеріально-технічного оснащення навчально-виховного процесу, уміє знайти додаткове фінансування, дбає про своєчасний ремонт будівель та озеленення території навчального закладу.

Керівник як менеджер має орієнтуватися у своїй діяльності на професійний підхід до управління та спрямовувати зусилля на процес ефективних змін, утверджувати в колективі принцип толерантності. Він має відповідну підготовку, володіє знаннями щодо ефективного управління й використання їх у практичній діяльності. Прагне створити колектив з високим творчим інтелектуальним потенціалом, залучає весь педагогічний колектив і учнів до співуправління.

Керівнику необхідно поєднувати не лише перелічені якості та вміння а й дотримуватися певних правил:

- не бійтесь підлеглих, які мають більше здібностей, ніж Ви, пишайтеся ними.
- "пробуджуйте" в підлеглих думку, щоб слухаючи Вас, вони не заснули.
- хороший керівник робить зауваження віч-на-віч; поганий накопичує їх для публічного розгляду.
- переконуючи, не користуйтеся владою, доки не вичерпали останній засіб впливу.

Отже, діяльність керівника полягає у створенні сприятливих умов для ефективної роботи учительського та учнівського колективів. Директор повинен удосконалюватися сам та забезпечувати можливість для зростання інших учасників навчально-виховного процесу.

Література

1. Довгань Л. Є. Праця керівника, або Практичний менеджмент: Навч. посібник. – К.: "Ексоб", 2002. – 384 с.
2. Тукова Т. Ситуація успіху в управлінській діяльності // Директор школи. – 2009. – № 29-30. – С. 46-49.
3. Аніскіна Н. Удосконалюйтеся й навчайтеся // Директор школи. – 2009. – № 45. – С. 8-14.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЖІНКА У ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНИ

Дорошенко В.М. (Полтава)

*Жінка за майбутнє – то є сила могутня,
яка нас поєднує знов.*

За долю дитини.

Жінки – за добро і любов!

М. Реріх

В наше українське сьогодення суспільство іншими очима подивилося на жінку, якій споконвічно відводилася роль лагідної берегині рідного вогнища, виховательки, куховарки, домогосподарки. Політичне життя України морально довело, що українська жінка здатна не тільки народжувати дітей, але й не гірше за чоловіків опановувати питання політики, активно впливати на суспільний розвиток. Українські жінки, які є лідерами, вже за своєю природою, мають змогу приєднуватися до тієї партії, ідеї якої їм ближче. В Україні створені жіноча народна партія, політичне об'єднання "Жінки за майбутнє", Всеукраїнська партія жіночих ініціатив тощо. Всі говорять про зародження нового бачення й осмислення українськими жінками своєї місії в контексті нової доби для України.

Постає таке питання: чому чоловіки-лідери так зневажливо ставляться до жінок-лідерів? Мовляв, вони такі примхливі, сварливі, подекуди не передбачливі, але політично амбіційні жінки серед чоловічого світу політики. Звідки така упередженість? Ми знайшли таку статистику: 25% жінок мріють сидіти вдома та виховувати дітей, а депутатські крісла їх не цікавлять. Близько 15% – своєю головною метою життя вважають професійну кар'єру. А всі інші, тобто більшість бажують поєднувати приємне з корисним: мати повноцінну, затишну родину та цікаву роботу. Хоча це і важко, але багатьом знайти цю «золоту середину» вдається, було б тільки бажання. Цікаво було б подивитися, який би вигляд мали ці відсотки, якби вони стосувались чоловіків. Чого бажано від 52% українського населення, що становить саме жінки, які просто змушені розподілитися в таке співвідношення?

Думки подані в статті «Шведські рецепти українським жінкам-політикам» – розумні і дуже корисні, але Швеція – це не Україна. Нашій країні необхідно дотягнутися до рівня її життя, а вже потім і у нас буде 43% жінок у парламенті. Ми впевнені: буде наша країна заможно квітнути і не стануть наші «землячки» стояти осторонь політичних посад! До того ж більшість із них за нашою традицією заняли нішу жіночу – нішу самооборони і самозахисту. І виживають як уміють – тишком-нишком, або с плачем і риданнями, або із допомогою діаспорного – SECOND – HENDY, не кажучи про західних жінок, які не мають у чому відправити дитину до школи, про тих, які подалися з рідної хати в закордонні найми, гнані безробіттям і злиднями. А що сказати про невітшних вдів гірників, заживо закритих в старих затрамбованих